

Saksbehandler: Tore Johnsen

Referanser: KM 7/06, SKR 32/07, SKR 21/08, SKR 30/09, SKR 17/10, KR 34/10.

Saksdokumenter:

Forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv*

Strategiplan for samisk kirkeliv

Sammendrag

Høringsforslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* ble sendt ut på høring medio februar d.å. Kirkemøtet skal vedta den endelige planen. Bakgrunn for saken er at Kirkemøtet i KM 7/06 ba om en plan for utviklingen av samisk kirkeliv, hvor nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk samt samisk kultur i sitt mangfold blir ivaretatt.

Samisk kirkeråd og Kirkerådet hadde en foreløpig drøfting av forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* på sine rådsmøter i mai (SKR 17/10 og KR 34/10). Rådene ba om at det på neste møte legges fram et bearbeidet planforslag på grunnlag av innkomne høringssvar, og på bakgrunn av Kirkerådets innspill (KR 34/10) / momenter spilt inn av Samisk kirkeråd (SKR 17/10). Kirkerådet ba videre sekretariatet gjennomgå de økonomiske konsekvensene av planen, og ba om at det utarbeides en realistisk gjennomførings- og finansieringsplan for gjennomføring av strategiplanen.

På grunn av sent innkomne høringssvar og begrenset saksbehandlingsskapasitet, vil ikke et bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* legges fram for Samisk kirkeråd og Kirkerådet til behandling i rådernes septemberrådsmøter. Som en konsekvens av dette utsettes Kirkemøtebehandlingen til april 2011.

Saksdokumentet gjør rede for hovedtrekkene i innkomne høringssvar, og drøfter hvordan og i hvilken grad disse skal reflekteres inn i nytt bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv*. Samisk kirkeråd / Kirkerådet inviteres til å drøfte om rådet støtter føringene i saksdokumentet, og bes identifisere evt. momenter som bør rettes opp / bearbeides ut over dette.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtets behandling av *Strategiplan for samisk kirkeliv* utsettes til Kirkemøtet april 2011.
2. Kirkerådet har drøftet føringene i saksdokumentet på bakgrunn av avgitte høringssvar. Kirkerådet støtter føringene i saksdokumentet med hensyn til bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv*, med følgende merknader:
 -
 -
 -
3. Nytt bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* legges fram for Kirkerådets neste møte. De økonomiske og administrative konsekvensene tydeliggjøres.

Saksorientering

Bakgrunn

Høringsforslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* ble sendt ut på høring medio februar d.å. og skulle etter planen behandles på Kirkemøtet i november. Bakgrunn for saken er at Kirkemøtet i KM 7/06 ba Samisk kirkeråd i samarbeid med bispedømmerådene i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros og Oslo om å utarbeide en plan for utviklingen av samisk kirkeliv, hvor nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk samt samisk kultur i sitt mangfold blir ivarettatt.

Samisk kirkeråd og Kirkerådet hadde en foreløpig drøfting av forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* på sine rådsmøter i mai (SKR 17/10 og KR 34/10). Rådene ba om at det på neste møte legges fram et bearbeidet planforslag på grunnlag av innkomne høringssvar, og på bakgrunn av Kirkerådets innspill (KR 34/10) / momenter spilt inn av Samisk kirkeråd (SKR 17/10). Kirkerådet ba videre sekretariatet gjennomgå de økonomiske konsekvensene av planen, og ba om at det utarbeides en realistisk gjennomførings- og finansieringsplan for gjennomføring av strategiplanen.

På grunn av sent innkomne høringssvar og begrenset saksbehandlingskapasitet, vil ikke et bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* legges fram for Samisk kirkeråd og Kirkerådet til behandling i septembermøtene. Det innebærer at kirkemøtebehandlingen av saken utsettes til april 2011, og at Kirkerådet får saken til endelig behandling i januar 2011. Utsettelsen forutsetter at Samisk kirkeråd holder et ekstraordinært møte for å drøfte saken i slutten av 2010.

Saksdokumentet gjør rede for hovedtrekkene i innkomne høringssvar, og drøfter hvordan og i hvilken grad disse skal reflekteres inn i nytt bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv*. Samisk kirkeråd / Kirkerådet inviteres til å drøfte om rådet støtter føringene i saksdokumentet, og til å identifisere evt. momenter som bør rettes opp / bearbeides ut over dette.

1. Høringssvarene – generelle kommentarer

Forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* ble sendt ut til en rekke kirkelige og samiske høringsinstanser (jf adresseliste) medio februar, med høringsfrist 10. mai d.å. Kirkelig Arbeidsgiver - og interesseorganisasjon (KA) påpekte at fellerådene var uteglemt, og alle felleråd i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland fikk ettersendt en invitasjon til å delta i høringen med henvisning til materialet lagt ut på nett. 4 andre høringsinstanser var uteglemt i adresselisten og fikk ettersendt høringsmaterialet (Nord-Norges diakonistiftelse, døvekirken, Kirkens arbeid blant blinde og Griegakademiet, Universitetet i Bergen). Sammen med høringsbrevet gikk det ut invitasjon til 4 høringsseminarer: Stjørdal (Nidaros), Tysfjord (Sør-Hålogaland), Tromsø og Karasjok (Nord-Hålogaland). Disse ble avholdt i løpet av de 3 første ukene i april.

Totalt har 53 høringsinstanser, og 2 enkeltpersoner med tilknytning til samisk kirkeliv, avlevert hørings svar. Hørings svarene fordeler seg godt mellom samiske språkområder og andre relevante kategorier relatert til strategiplanen. 21 høringsinstanser har avgitt hørings svar fra Nord-Hålogaland bispedømme, 12 høringsinstanser fra Sør-Hålogaland bispedømme og 8 høringsinstanser fra Nidaros bispedømme. Dette sammenfaller i stor grad med høringsinstanser knyttet til henholdsvis nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk kirkeliv. I tillegg har 3 bispedømmeråd, 4 utdanningsinstitusjoner, 4 kristne organisasjoner, 3 arbeidstaker-/arbeidsgiverorganisasjoner og 3 samiske institusjoner avgitt hørings svar. Videre har Ungdommens kirkemøte avgitt egen uttalelse relatert til samisk ungdomsarbeid, og Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd behandlet høringsutkastet på sine møter i mai d.å.. Sametinget har ikke avgitt administrativt hørings svar, men behandler saken på Sametingets plenumsmøte siste uke i september d.å.. Sametingets uttalelse innarbeides i saksdokumentet til Kirkemøtet 2011.

Hørings spørsmålene – svar i avkrysningsfelt og kommentarfelt

Høringsinstansene ble bedt om å svare på følgende 8 hørings spørsmål:

1. Hvilke områder i utkastet til *Strategiplan for samisk kirkeliv* er det naturlig å fokusere på for deg / ditt organ / din institusjon?
2. I hvilken grad er helheten ivaretatt i planutkastet?
3. I hvilken grad støttes det prinsipielle utgangspunktet i planutkastet (kap 4)?
4. I hvilken grad er virkelighetsbeskrivelsen i samsvar med situasjonen slik du/dere opplever den?
5. I hvilken grad er mål, føringer og foreslåtte tiltak i kapittel 5 i samsvar med de behov du / dere ser?
6. Hva bør gis særlig prioritet?
7. Er det åpenbare mangler?¹
8. Evt. andre kommentarer?

Til alle spørsmål var det tilknyttet *kommentarfelt*. I tillegg hadde spørsmål 2-5 egne *avkrysningsfelt* for å måle i hvilken grad høringsinstansene støtter ulike deler av planeutkastet. Tallverdiene ble oppgitt i en skala fra 1 til 5, der 1 betyr ”i liten grad” og 5 ”i stor grad”. Avkryssing ble lagt inn for lettere å lese av høringsinstansenes *overordnede oppfatning* av planens ulike deler. Merknadene i kommentarfeltene fungerer som *utdyping og konkretisering* av høringsinstansenes oppfatninger med hensyn til enkeltproblemstillinger og/eller helhet.

Hovedtendenser i hørings svarene (avkrysningsfeltet)

I presentasjonen av hørings svarene er det hensiktsmessig å starte med avkryssede tallverdier. Et blikk på disse gir et oversiktsbilde av hvordan høringsinstansene stiller seg til planens ulike deler. Da de fleste høringsinstansene har et særskilt fokus på sin region, sitt språkområde eller sitt fag-/virksomhetsfelt, grupperes høringsinstansene i regioner eller kategorier. Under hver kategori kommenteres tallverdiene med henvisning til relevante tendenser eller enkeltsynspunkter i kommentarfeltene. Her legges vekten på

¹ Dette spørsmålet forsvant bak kommentarfeltet til spørsmål 6, og er besvart kun av noen få høringsinstanser.

kritiske merknader til høringsutkastet som forklarer svekket ”score” i avkryssede tallverdier.

Sett under ett viser avkryssede tallverdier relativ god støtte til høringsutkastet. Det klart størst støtte til planens prinsipielle kapittel (4,4). Det er også tydelig støtte til helheten i planen (4,13). Støtten er noe mindre på virkelighetsbeskrivelsen (3,91), og det er minst ”score” på mål, føringer og foreslåtte tiltak (3,8). Likevel er den generelle støtten godt over middels også her.

Ved å gruppere høringsvarene fra de tre nordligste bispedømmene bispedømmevis (dette sammenfaller i stor grad med de tre samiske språkområdene), tegnes et bilde av hvordan de tre samiske språkområdene føler seg ivaretatt i planen. Presentasjonen starter med det bispedømmet der støtten til høringsutkastet er sterkest.

Sør-Hålogaland bispedømme (lulesamisk område)

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.-beskr.	Mål, føringer tiltak
Sør-Hålogaland / lulesamisk (+ nord-, pite- og sør)				
Sør-Hålogaland bdr	5	5	5	5
Arbeidsgruppa for lulesamisk kirkeliv	5	5	5	5
Prosten i Ofoten, Narvik (lule- og nordsam.)	5	5	4	5
Drag/Helland menighetsråd	5	5	5	5
Hamarøy og Sagfjord menighetsråd		5	4	3
Hamarøy kirkelige fellesråd		5	4	3
Árran lulesamiske senter	4	5	4	4
Bodø domprost	5	5	4	5
Bodin menighetsråd, Bodø	5	4	5	5
Prosten i Salten, Fauske	5	5	5	4
Øvre Saltdal menighetsråd, Rognan		5	5	5
Nord-Rana menighetsråd (sørsam omr)				
Gjennomsnitt	4,87	4,9	4,54	4,45

I høringsvarene fra *Sør-Hålogaland / lulesamisk område* er støtten gjennomgående sterk i forhold til planens ulike deler (helhet: 4,87, prinsipielt utgangspunkt: 4,9, virkelighetsbeskrivelse: 4,54 og mål, føringer og tiltak: 4,45). Det synes altså som om lulesamisk kirkeliv opplever seg meget godt i varetatt i planutkastet, og det henvises derfor til merknadene fra disse høringsinstansene i forbindelse med gjennomgangen av planens ulike kapitler og underkapitler. På spørsmål om hva som bør særskilt prioritet går følgende igjen hos flere høringsinstanser:

- Lulesamisk språkmedarbeider / kirketolk
- 4-årsbok på alle samiske språk
- Konsulentstilling for samisk kirkeliv ved bispedømmekontoret
- Oversettelse av bibelen til lulesamisk
- Tiltak rettet mot barn og unge, e-trosopplæring
- Synliggjøring det samiske kulturen i kirkens rom og samlinger

- Opplæring av kirkelig ansatte i samisk språk og kultur

Sør-Hålogaland bispedømmeråd påpeker for øvrig at det er nødvendig med en tydeligere prioritering med tanke på den endelige behandlingen i Kirkemøtet.

Nidaros bispedømme (sørsamisk område)

	Helhet I planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Nidaros /sørsamisk område				
Nidaros bdr (plan for samisk kirkeliv)	5	5	4	5
Nidaros biskop	5	5	4	5
SÅR	5	5	5	5
Prosten i Nord-Innherad, Steinkjer	4	5	1	1
Snåsa menighetsråd	4	5	1	2
Nordli+Sørli mhråd + Lierne kirkelige fellestråd	4	4	4	4
Sijti Jarngje	5	4	3	4
Gjennomsnitt	4,57	4,71	3,14	3,71

Også i *Nidaros / sørsamisk område* gir høringsinstansene sterkt støtte til ”helhet” (4,57) og ”prinsipiell del” i planen (4,71). Tallverdien er imidlertid betydelig svakere på ”virkelighetsbeskrivelse” (3,14) og ”mål, føringer og tiltak” (3,71). Den markant lavere verdien skyldes at prosten i Innherad og Snåsa menighetsråd har gitt svært lav score på disse to spørsmålene sammenliknet med andre høringsinstanser (tre avkryssninger av ”1” og én avkryssning av ”2”). Det påpekes at språksituasjonen er annerledes i sørsamisk område enn i nordsamisk område, og man gir uttrykk for at kravene som følger av språkreglene derfor er urealistiske for Snåsa (Snåsa er en del av forvaltningsområdet for samisk språk). Merknadene rammer først og fremst kravene som påligger kirken som følge av *samelovens språkregler*, og i mindre grad virkelighetsbeskrivelsen. De øvrige høringssvarene fra Nidaros / sørsamisk språkområde gir relativ sterk støtte også til ”virkelighetsbeskrivelse” (4) og ”mål, føringer og tiltak” (4,6). Innspillet fra de 2 nevnte høringsinstansene på dette punktet synliggjør imidlertid en reell utfordring som bør reflekteres i planen.

På spørsmål om hva som bør særskilt prioritet går følgende igjen hos flere høringsinstanser i Nidaros:

- Sørsamisk språkmedarbeider
- Sørsamisk trosopplærer/kateket
- Sørsamisk liturgiarbeid
- Større tilfang av salmer og bibeltekster på sørsamisk
- Egen rådgiverstilling på bispedømmekontoret for sørsamisk kirkeliv
- Daglig leder (SÅR) økes fra 50 til 100 %
- Driftsmidler for SÅR til prestedtjeneste, diakoni og trosopplæring
- Rekruttering og styrking av sørsamisk språkkompetanse

Nord-Hålogaland bispedømme (nordsamisk område)

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Nord-Hålogaland / Nordsamisk område				
Nord-Hålogaland bdr	3	4	3	4
Nord-Hålogaland biskop	3	4	3	4
Utv. for samisk kirkeliv i Nord-Hålogaland	3	4	4	4
Prosten i Indre Finnmark	4	4	4	3
Karasjok menighetsråd	4	5	4	4
Kautokeino menighetsråd				
Polmak og Tana menighetsråd	4	4	4	3
Nesseby menighetsråd	4	3	3	3
Porsanger menighetsråd	4	5		3
Prost emeritus Kåre Kvammen	4	4	4	4
Prosten i Alta	4	3	4	4
Alta menighetsråd	3	3	4	4
Talvik menighetsråd	3	3	4	4
Prosten i Nord-Troms, Storslett	4	4	3	3
Nordreisa menighetsråd, Storslett	5	5	3	4
Kåfjord menighetsråd, Olderdalen	2	1	1	1
Den luthersk-læstadianske menighet, Oteren	2	3	3	2
Domprosten i Tromsø	4	5	4	3
Domkirken menighetsråd, Tromsø	4	5	4	3
Spr i Dyrøy	5	5	5	4
Gjennomsnitt	3,63	3,89	3,55	3,37

Det er i *Nord-Hålogaland / nordsamisk språkområde* at den generelle støtten til høringsutkastet er lavest, men støtten er fortsatt en del over middels. Som hos andre høringsinstanser er støtten til den prinsipielle delen av planen størst (3,89). Deretter følger ”helhet” (3,63), ”virkelighetsbeskrivelse” (3,55) og ”mål, føringer og tiltak” (3,37). Generelt ligger avkrysset ”score” relativt likt hos høringsinstansene i Nord-Hålogaland. En høringsinstans (Kåfjord menighetsråd) skiller seg imidlertid markant ut med én 2-er og fire 1-ere. Selv om Kåfjord ligger i forvaltningsområdet for samisk språk, skriver menighetsrådet i høringsuttalelsen at ”nasjonal grunnivå er høyt nok for oss” (jf pkt 5.1.3), og på dette grunnlag støttes verken prinsipiell tenkning eller virkelighetsbeskrivelse i planen. I denne sammenheng er det interessant at prosten i Nord-Troms prosti (som Kåfjord tilhører) er opptatt av ”en enda klarere forpliktelse for menighetsrådene i forvaltningsområdet til å utarbeide lokale planer for sitt sokn”. Ser man bort fra Kåfjord menighetsråds høringsuttalelse stiger snittverdien for høringssvarene fra Nord-Hålogaland med ca. 0,1 i spørsmålet om ”helhet” og med ca 0,2 i spørsmålene om ”prinsipiell del”, ”virkelighetsbeskrivelse” og ”mål, føringer og tiltak”. Som tilfellet for Snåsa, er det rimelig å tolke høringssvaret fra Kåfjord som en synliggjøring av en utfordring som bør reflekteres i planen.

Ut fra kommentarfeltene kan den noe svakere støtten i Nord-Hålogaland i forhold til Sør-Hålogaland og Nidaros forklares bl.a. ut fra følgende tendenser i kommentarene:

- Det språklige og kulturelle mangfoldet innad i Nord-Hålogaland / det nordsamiske området er ikke godt nok beskrevet/ivaretatt
- Samisk språk er overbetont på bekostning av den store andel samer som har mistet sitt språk. Det må bli en balanse i aksene mellom forvaltningsområde og andre samiske områder. "Samisk språk" må kompletteres med "samisk kulturkompetanse" i kap 5.
- Innsigelser på sammenblanding av teologisk og politisk bruk av begreper, først og fremst i bruken av forsoningsbegrepet
- Savner refleksjon omkring spenninger knyttet til teologi / lære og ivaretagelse av samisk kirkeliv i møte med etniske/språklige spenninger lokalt
- Kritikk av at utgivelse av nordsamiske 1977-liturgier har trukket ut i tid
- Manglende samsvar mellom føringer i sentralkirkelige planer og vedtak og ressurser som er satt inn for å styrke samisk kirkeliv.
- For tungt prestefokus i forhold til andre tjenestegrupper.

Prioriteringene i Nord-Hålogaland (se strekpunktene nedenfor) fremstår mindre entydige og mer spredt, enn i de to førstnevnte bispedømmene. Dette skyldes trolig flere forhold. Det er flere høringsinstanser, og de lokale aktørene speiler et betydelig språklig, kulturelt og kirkelig mangfold i samisk kirkeliv som synes å gi utslag i ulike lokale tilnærminger og behov.

- Barn, ungdom og trosopplæring
- Utgivelse av samisk språklig materiell (spesielt for barn) og sentralt system for dette
- Liturgier på samisk må slutføres
- Nordsamisk bibel (GT-oversettelsen må ferdigstilles)
- Sikre økonomi til samisk kirkeliv
- Styrke fokus på ivaretagelse av samisk kirkeliv utenfor språkforvaltningsområdet
- Styrke arbeidet med rekruttering
- Lønnskompensasjon for samiskspråklig utdanning
- Støtte til kirketolk i Porsanger
- Styrke kirketolkenes faglighet og status
- Videreføre studiet "Tro og livstolkning i Sápmi"
- Tydeliggjøring av ansvar hos ulike kirkelige organ og nivåer
- Handlingsplan rettet mot menighetene, strategiplanen må forplikte lokalt.
- Foreslått rådgiverstilling til Nord-Hålogaland bispedømmeråd bør heller gå til Indre Finnmark prosti (4 av 6 høringsinstanser i Indre Finnmark)
- Språk, opplæring og rekruttering må sees i sammenheng og prioriteres
- Opplæring i samisk språk og kultur også til personell utenfor kjerneområdene
- Etablere Samefolkets dag som kirkelig dag
- Samarbeid med Søndagsskolen, læstadianske forsamlinger og Norges Samemisjon
- Krav til å kunne lese samiske kjernetekster bør omfatte flere

Nord-Hålogaland bispedømmeråd skriver at det er viktig at Kirkemøtet i fortsettelsen tar ansvar og prioriterer samisk kirkeliv på en tydelig måte, ikke minst økonomisk. Arbeidet med å sikre økonomi til oppfølging av planen påpekes som grunnleggende under prioriteringer.

Andre bispedømmer

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Andre bispedømmer				
Hamar bdr	4	5	4	4
Hamar biskop	4	5	4	4
Oslo bdr				
Stavanger bdr	5	5	4	3
Gjennomsnitt	4,33	5	4	3,66

3 bispedømmeråd og 1 biskop fra resten av landet har avgitt hørings svar med sterk støtte til hovedlinjene i planutkastet. Stavanger bispedømmeråd kommenterer imidlertid ambisjonsnivået i kapittel 5, og mener at det knapt er gjort prioriteringer i handlingsplanen (kap 6).

Utdanningsinstitusjoner

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Utdanningsinstitusjoner				
Det teologiske Menighetsfakultetet, Oslo	4	4	4	3
Inst. for historie og religionsvit., UITØ	5	5	5	5
KUN – Kirkelig utdannings senter i Nord	5	5	5	5
Samisk høgskole, Kautokeino			4	4
Gjennomsnitt	4,66	4,66	4,5	4,25

Menighetsfakultetet etterlyser en bredere teologisk og kirkelig gjennomgang med et ekklesiologisk ståsted, og en sterkere angivelse av samisk tros- og kirkelivs bidrag inn i teologisk tenkning og kirkeliv i Dnk som helhet. MF påpeker at Dnks svake økonomiske situasjon vil gjøre det vanskelig å oppfylle de mange gode og velbegrunnede forslag i kap 5. MF har unnlatt å kommentere rekrutterings- og kompetansebyggingsskapitlene i planutkastet.

Institutt for historie og religionsvitenskap (IHRV), Universitetet i Tromsø, mener det ut fra kirkens premisser er godt samsvar mellom analyserte behov og foreslåtte tiltak. IHRV problematiserer imidlertid at planen kun drøfter samisk religionspolitikk i relasjon til

statens ansvar for samisk kirkeliv, og ikke reflekterer over kirkens ansvar overfor tradisjoner som ikke lar seg innordne i det kristne/kirkelige.

Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN) gir eksplisitt støtte til tiltakene foreslått under kompetansebyggings- og rekrutteringskapitlene, og signaliserer ønsket om å medvirke i realiseringen av disse. KUN gir fylldige kommentarer til en rekke andre sider ved planen.

Sámi allaskuvla / Samisk høgskole skriver at skolen er beredt på å delta i et fellesskap for styrking og etablering av ny forskning vedrørende tro, livssyn samt samisk kirkeliv i en forstand som også inkluderer samisk språk, identitetsutvikling og samisk kultur i kirkelivet. Høgskolen understreker videre at det er viktig at kirken i framtida arbeider målbevisst for samisk språk.

Arbeidstaker- / arbeidsgiverorganisasjoner

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Arbeidstaker- og arbeidsgiverorg.				
Kateketforeningen, Oslo				3
Musikernes fellesorganisasjon, Oslo	5	5	5	
Presteforeningen, Oslo	4	3	4	4
Gjennomsnitt	4,5	4	4,5	3,5

Kateketforeningen (KF) påpeker at det er vesentlig for medarbeidere også innen undervisningsfeltet å få språkopplæring, og at disse bør forpliktes til dette på samme måte som prestene. Når det gjelder alternative veier til katekettjeneste skriver de at det er viktig at medarbeidere har den kirkefaglige kompetansen en slik stilling krever. KF savner mer om tilrettelegging for personer med særskilte behov i trosopplæringen. KF peker også på at det er en utfordring å få strategiplanen til å oppleves som forpliktende for menighetene, og man antyder at et "tiltakshefte" eller arbeidsplan vil gjøre arbeidet med planen lettere for menighetene.

Presteforeningen (PF) gir generell god støtte til planen. PF deler bekymringen for rekrutterings- og kompetanseutfordringen innen samisk kirkeliv, og ser dette som et nasjonalt anliggende. Til den prinsipielle delen påpeker PF at det er prinsipielt vanskelig at kirkens bidrag i ulik grad kles i politisk språk.

Både PF og KF trekker fram kurset "Tro og livstolkning i Sápmi" som et viktig kompetansehevende tiltak, og signaliserer et ønske om samarbeid / mulighet for støtte i forbindelse med videre- og etterutdanning av prester/ kateketer.

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) understreker viktigheten av et perspektiv som favner samisk kirke- og kulturliv fra komse til grav. MFO mener det er tankevekkende at det i de fleste norske menigheter er mer utbredt å synge på afrikansk og portugisisk enn samisk. De viser til hvor lett barn generelt har for å lære seg sanger og tekster på ulike

språk, og at enkle barnesanger på samiske språk i rammen av trosopplæringen lett kan få stor utbredelse og anvendelse.

MFO vil at organister/kantorer ikke bare skal være ”tilretteleggere” for bruk av samisk språk i menigheten, men også ”aktive pådrivere”. MFO anbefaler intensivering av innsamling av samisk tradisjonsmusikk med hensyn til salmer og andre åndelige sanger, og synes det er underlig av joiken ikke er omtalt som eget fenomen. MFO påpeker rekrutterings- og kompetansebygging utfordringene på feltet samisk kirkemusikk.

Kristne organisasjoner

	Helhet i planen	Prinsip. utg.pkt	Virkel.- beskr.	Mål, føringer tiltak
Organisasjoner				
Det Norske Bibelselskap, Oslo	5	5	5	5
Kirkens Nødhjelp, Oslo	4	4		
KABB Kristent arb. blant blinde/svaksyn, Askim				
Nord-Norges Diakonistiftelse, Harstad	1			
Gjennomsnitt	3,33	4,5	5	5

Blant de kristne organisasjonene stiller Bibelselskapet seg i sterk grad bak planutkastet. Kirkens Nødhjelp signaliserer også betydelig støtte, og har innspill til planen med hensyn til kristendomsforståelse og teologi, trosopplæring, ungdomsarbeid, solidaritetsarbeid, diakoni og urfolksarbeid. Nord-Norges Diakonistiftelse (NND) har krysset av kun for ”helheten” i planen, og gir denne dårligste karakter. Merknadene viser at NNDs innsigelse går på manglende fokus på tilrettelegging for personer med fysiske og mentale handikap. KABB gir i sitt høringssvar generell støtte til plandokumentet, men savner fokus på universell utforming.

2. Oppfølging av høringssvar i bearbeidet planforslag

Kommentarer til kap 1. Innledning

Det er ikke spurt spesielt om tilbakemelding på visjonen, men noen høringsinstanser har likevel valgt å kommentere denne. Nidaros bispedømmeråd kommenterer at det er en sterk og tydelig og viktig visjon. Tre høringsinstanser i Sør-Hålogaland: Prosten i Ofoten, Øvre Saltdal menighetsråd og Árran – lulesamisk senter problematiserer bruken av ordet ”nødvendig” i visjonen (problemstillingen ble også gjenstand for en lengre debatt på SKRs høringsseminar i Tysfjord). Árran spør om hvem det i så fall det er ”nødvendig” for? For samene eller for den øvrige befolkningen? Prosten i Ofoten peker på at forvirringen skapes delvis pga at man kan bli usikker på hvem som er det talende subjekt. Dersom man ikke får med seg at det er Den norske kirke (ved Kirkemøtet) som er det talende subjekt, kan man få følelsen at det er samene som krever. Øvre Saltdal

menighetsråd foreslår å erstatte ”nødvendig” med ”uunnværlig” siden ”nødvendig” blir delvis sterkt debattert”.

Disse høringssvarene, sammen med høringsseminaret i Tysfjord, viser at ”nødvendig” kan bli en støyfaktor. Dette må unngås i en visjonsformulering, og den innledende lesningen av dokumentet. I nytt planforslag foreslås visjonen under pkt.1.1. endret til: ”*Livskraftig og likeverdig – samisk kirkeliv i Den norske kirke.*” Begrunnelsen er at intensjonen i visjonsformuleringen er like tydelig / sterk som i høringsutkastet, og at fjerningen av ordet ”nødvendig” gir en mer positivt formulert visjon.

I pkt. 1.2. omformuleres første setning i 4. avsnitt etter innspill fra Nord-Hålogaland bispedømmeråd / biskop.

Kommentarer til kap 2. Sammendrag

Ingen innspill i høringen. Sammendragkapittelet skrives på nytt når planen er rettet opp i samsvar med høringsinnspillene.

Kommentarer til kap 3. Bakgrunn

Den luthersk-læstadianske menighet (Nord-Troms) stiller spørsmålet om det er behov for en klarere definering av ”same” og hvem som kan være det. Slik det er formulert i høringsforslaget kan det oppleves i for sterk grad knyttet til språket. Dette søkes forbedret i pkt. 3.1.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop, samt Utvalg for samisk kirkeliv i Nord-Hålogaland påpeker at det språklige og kulturelle mangfoldet i nordsamisk område ikke er godt nok beskrevet. Dette søkes forbedret i pkt 3.2. og pkt 3.4.2 i bearbeidet forslag til strategiplan.

Árran – lulesamisk senter og Arbeidsgruppa for lulesamisk kirkeliv i Sør-Hålogaland ønsker at læstadianismens viktige betydning for samisk kirkeliv formuleres sterkere. Dette søkes ivaretatt i pkt. 3.3. i bearbeidet forslag til strategiplan.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og biskop, samt utvalg for samisk kirkeliv i Nord-Hålogaland mener at det står for lite om sørsamisk kirkeliv i forhold til nord- og lulesamisk kirkeliv. Dette søkes forbedret i pkt. 3.4. i bearbeidet forslag til strategiplan.

Flere høringsinstanser – først og fremst i Nord-Hålogaland – savner en sterkere begrunnelse av hva samisk kirkeliv er, hva det kjennetegnes av, og hva som kjennetegner samisk kristendomsforståelse. Det er naturlig å reflektere dette bedre inn i kapittel 3 i bearbeidet forslag til strategiplan. En utfordring er imidlertid at det kan være til dels betydelige forskjeller med hensyn til teologisk tilnærming og kirkelig tradisjon internt i samisk kirkeliv. Spørsmålet er derfor hvordan dette kan reflekteres inn på en god måte, uten at sentrale aktører opplever at sin utgave av samisk kirkeliv ekskludert eller sterkt utfordret.

Tana og Polmak menighetsråd, Nesseby menighetsråd og Prosten i Indre Finnmark mener at Indre Finnmark prosti burde vært bedre presentert i punktet om nordsamisk kirkeliv. Dette søkes forbedret i pkt 3.4.2.

Kommentarer til kap 4. Prinsipiell del

Den luthersk-læstadianske menighet mener det teologiske grunnlaget har betenkelige svakheter, og at begrepsbruken er uklar sammenblanding av politikk og teologi. Det gjelder begrep som "forsoning", "rettferdighet" og "frigjøring". Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Nord-Hålogaland biskop kommenterer at forsoning brukes flere steder i planen, både i åndelig og politisk forstand. Det påpekes at det er nødvendig å klargjøre hva man legger i begrepet. Prosten i Alta mener det er en overdreven politisering av språket i den teologiske delen, og Presteforeningen (PF) problematiserer koblingen mellom evangelisk nådeforståelse og rettighetstenkning.

Merknadene synes i noen grad å bære preg av at toeregimentslæren brukes til å trekke et skarpt skille mellom teologi og politikk og mellom teologisk og politisk bruk av begreper. Det er grunn til å drøfte om det er grunn til å trekke et så skarpt skille. Økumenisk har det de siste par tiårene skjedd en nyrefleksjon i forholdet mellom teologi og politikk som også har fått nedslag i luthersk teologi. Det har videre i samme periode arbeidet mye med den teologiske forståelsen av forsoningsbegrepet som har fått en utvidet teologisk forståelse. Perspektivet er utvidet fra en relativt ensidig vertikal forståelse (gudsrelasjonen) av forsoningen, til også å omfavne den horisontale (mellommenneskelige) og kosmiske dimensjonen (skaperverket) (jf. Kol 1,20, Ef 2,16). Kirkemøtets tidligere vedtak i forsoningssaken speiler i stor grad en slik *utvidet teologisk* forståelse av forsoningsbegrepet. Det anbefales ikke å gå tilbake på dette, men heller å søke formuleringer som tydeligere presiserer at forsoning i teologisk forstand er forankret i den vertikale dimensjonen (gudsrelasjonen). Innspillene søkes derfor imøtekommet etter disse linjene i nytt pkt 4.1. i forslag til strategiplan.

MF savner et ekklesiologisk ståsted (ekkleziologi = kirkeforståelse) og mener teologien i pkt 4.1. er for svakt formulert. Den ekklesiologiske dimensjonen søkes reflektert inn i et nytt avsnitt pkt 4.1.. Det foreslås videre at det i innledningen av pkt 4.1 tas inn en presisering om at Den norske kirkes læregrunnlag som evangelisk-luthersk kirke forutsettes, og at punktene som følger, kun er ment som teologiske ansatser til videre refleksjon omkring tilstedeværelsen og ivaretakelsen av samisk kirkeliv i Den norske kirke. Det foreslås videre at formuleringen "teologisk grunnlag" i overskriften til pkt 4.1. endres til "teologiske perspektiver". Dette for å tydeliggjøre at punktet ikke pretenderer å formulere et samlet læregrunnlag for samisk kirkeliv.

Institutt for historie og religionsvitenskap, Universitetet i Tromsø, problematiserer at når høringsutkastet drøfter behovet for en samisk religionspolitikk, er det ikke reflektert hvordan kirken forholder seg til de typer tradisjoner som ikke lar seg innordne i et kristent ideunivers/teologi. Innspillet søkes ivaretatt i pkt 4.6. i bearbeidet planforslag. Prost emeritus Kåre Kvammen ønsker at "religionspolitikk" erstattes med "kirkepolitikk". "Samisk tros- og livssynspolitikk" vurderes imidlertid som et bedre alternativ og erstatter "samisk religionspolitikk" i bearbeidet forslag til strategiplan.

En stor bredde av høringsinstanser kommenterer pkt 4.7 om inkludering som minoritetspolitisk grunnprinsipp, som konstruktivt, og gir sterk støtte til dette.

Nidaros bispedømmeråd mener at ”delperspektiv” i ”pkt. 4.8 Forsoning som delperspektiv” bør erstattes med ”grunnperspektiv”. Dette etterkommes i bearbeidet planforslag.

Evt. justeringer av bruken av forsoningsbegrepet i pkt 4.1. er relevant også for pkt. 4.8. Det vises her til drøftingen ovenfor.

Kommentarer til kap 5. Handlingsorientert del

Flere høringsinstanser signaliserer at høringsutkastets vektlegging av samisk språk, som inngang til drøftingen av behov og tiltak i samisk kirkeliv, står i fare for å usynliggjøre samer / samiske områder der samisk språk står svakt eller har forsvunnet. Det påpekes videre at det er behov for å komplettere ”samisk språkkompetanse” med ”samisk kulturkompetanse”. Dette søkes imøtekommet med en bredere tilnærming i bearbeidet planforslag som også omfatter samisk kultur.

Pkt. 5.1.1. (Avklaring av bestemmelser og pliktgrunnlag av samisk språk) omskrives / omredigeres. Ulike deler foreslås flyttes til punktene 4.4.1. (Nasjonal lovgivning), 5.13. Stat-kirke reformen) og Vedlegg 1: (Samisk språk i Den norske kirke: fortolkning av aktuelle språkbestemmelser).

I det nye planforslaget omredigeres og samordnes anliggender i høringsutkastets pkt. 5.1. (Samisk språk) og 5.2. (Organisering av samisk-kirkelig betjening). Dette gjør bl.a. at forslag om nye stillingsressurser søkes samlet i samme delkapittel. I tråd med enkelte høringssvar søkes dessuten lokalkirkelige perspektiver styrkes i inngangen til kapittel 5.

Nord-Rana menighetsråd er opptatt av hvilke arbeidsverktøy man trenger i en lokal menighet. Menighetsrådet mener høringsforslaget er et viktig ressursdokument, men ønsker i forlengelsen av dette en konkret veileder på en lokal plan for samisk kirkeliv. Kateketforeningen savner et ”tiltakshefte” eller arbeidsplan som kan gjøre arbeidet lettere for menighetene. Også Nord-Hålogaland bispedømmeråd / biskop fremmer liknende synspunkt. Dette søkes ivareta disse synspunktene gjennom et vedlegg i nytt bearbeidet planforslag.

Mange høringsinstanser utenfor kjerneområdet for samisk språk henviser til forslaget om et nasjonalt grunn- / minimumsnivå for ivaretagelse av samisk språk (pkt 5.1.3.). Responsen viser at forslaget med konkretiserte minimumstiltak oppleves konstruktivt utenfor kjerneområdene og inviterer til lokal oppfølging.

Omredigeringen foreslått ovenfor er også et forsøk på å imøtekomme Nord-Hålogaland bispedømmeråd/biskop som mener kapittel 5 er noe usystematisk oppbygd og mangler struktur. Liknende signaler kommer fra Utvalg for samisk kirkeliv i Nord-Hålogaland og Prosten i Nord-Troms.

Kirkerådet har påpekt i sin behandling at beskrivelsen av samisk kirkeliv i forslaget til strategiplan lider under mangel på statistikk på feltet. Behovet for statistikk som grunnlag for styringsdata på feltet vil tematiseres i innledningen av kapittel 5.

Nytt bearbeidet planforslag søker også i vri fra et for sterkt prestefokus til å være inkluderende i forhold til andre kirkelige tjenestegrupper.

Under pkt 5.1.6. er det sterk støtte til foreslåtte språkmedarbeiderstillinger for sørsamisk språk og lulesamisk språk (totalt 2 stillinger a 100 %). Foreslått 100 % stillingsressurs som nordsamisk kirketolk reduseres til 50 % i bearbeidet planforslag (2 stillinger a 25 %).

5.1.7 behandler det samiske bibeloversettelsesarbeidet til henholdsvis nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk. Bibelselskapet signaliserer sterkt støtte til forslagene, mens enkelt høringsinstanser fra Sør-Hålogaland ønsker å styrke ambisjonene på lulesamisk bibeloversettelse. Dette søkes ivaretatt i nytt bearbeidet planforslag.

Forslaget om nye rådgiverstillinger til Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer (til sammen 3) under pkt 5.2.2. i høringsutkastet, får støtte hos mange høringsinstanser. I en helhetlig prioritering for å få handlingsplanen ned på et realistisk nivå, foreslås imidlertid stillingene tatt ut av handlingsplanen i nytt bearbeidet planforslag.

Høringsinstansenes har først og fremst generelle merknader til punkt 5.3. Salme- og liturgiarbeid (gudstjenestereformen). Disse er i stor grad i tråd med føringene i høringsutkastet. Evt. justeringer av teksten vil synliggjøres ved neste rådsbehandling.

Høringsinstansene gir generell bred støtte til trosopplæring (pkt 5.4.) som et høyt prioritert satsningsområde for samisk kirkeliv, og støtte til foreslåtte tiltak. Samisk 4-årsbok på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk er løftet fram av svært mange høringsinstanser. Noen høringsinstanser peker på samisk konfirmantleir som en viktig tiltak, og da som en felles leir for alle 3 språkområder.

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) peker på hvor lett barn generelt har for å lære seg sanger og tekster på ulike fremmede språk, og at enkle barnesanger på samiske språk i rammen av trosopplæringen lett kan få stor utbredelse og anvendelse.

Flere høringsinstanser savner et tydelig inkluderingsperspektiv i forhold til funksjonshemmede innenfor samisk trosopplæringen. Dette perspektivet innarbeides i planen.

Viktigheten av å videreføre kurset ”Tro og livstolkning i Sápmi” trekkes fram av flere høringsinstanser. Tiltaket flyttes til kompetansebyggingskapittelet.

Ungdomsarbeid (pkt. 5.5.) løftes også fram av en rekke høringsinstanser. I tråd med anbefalingene fra Ungdommens kirkemøte (UKM) tas tiltaket ”samisk ungdomsteam” ut som prioritert tiltak, og erstattes av tiltaket samiske ungdomssamlinger. Samisk kirkeråd har bedt om at Ung i Sápmi prosjektet tydeliggjøres i historikken under punktet. Punktet omskrives i tråd med innspillene fra UKM og SKR.

Diakoni (pkt 5.6.) er kommentert av flere høringsinstanser. Innspillene om å styrke perspektivet om tilrettelegging i møte med personer med spesielle behov er aktuelt også her. Det er i høringen fremmet forslag om egen diakonstilling for det lule- og pitesamiske området (tjenesteområde over flere menigheter). Bearbeidet planforslag kan ta inn formuleringer om at man også bør se til behovene i samisk kirkeliv når det kommer en opptrappingsplan for diakonstillinger i Den norske kirke. Utvalg for samisk kirkeliv i Nord-Hålogaland mener at strategiplanen i for liten grad har reflektert i forhold til behovene til barn og eldre. Dette vurderes styrket i pkt 5.6..

Mellomkirkelig råd gir tilslutning til videreføring av forsoningsarbeidet (pkt. 5.7.) mellom den norske og den samiske befolkning, og mener at arbeidet og de oppnådde erfaringene er verdifulle i et norsk økumenisk perspektiv.

Enkelte høringsinstanser har tydelige henvisninger til kap 5.8. Kirkelig kulturarbeid. Prosten i Alta understreker at planen må gi rom for egen *samisk* kirkekunst som faktor for identitetsskaping og bekreftelse. Han opplever planen for beskjeden på dette feltet. Prosten påpeker at egen kunst ikke bare er ”krydder i salaten”, men i enhver kultur en del av identitetsskaping og –styrking, og således en integrert del av kirkens oppdrag. MFO er tilfreds med at kirkemusikk og kirkekunst er gitt et eget punkt. MFO mener det er tankevekkende at det i de fleste norske menigheter er mer utbredt å synge på afrikansk og portugisisk enn samisk, og. mener formidling av samisk språk og musikk inn i norsktalende kirkelige miljøer vil kunne ha positive ringvirkninger for samfunnet som helhet og for kirken i særdeleshet. MFO peker på at mye fortsatt er ugjort innen innsamling av samisk tradisjonsmusikk, også innenfor tema som salmer og andre åndelige sanger. De synes dessuten det er underlig av joiken ikke er omtalt som eget fenomen.

Det er ikke påpekt i høringen at *Plan for kirkemusikk* ikke er nevnt i høringsutkastet. Nytt bearbeidet planforslag bør synliggjøre føringene i *Plan for kirkemusikk* med hensyn til ivaretagelse av samiske musikktradisjoner i Den norske kirke. Det kan vurderes om perspektivene ivaretas i rammen av et punkt om kirkelig kulturarbeid, slik det er gjort i høringsutkastet, eller om kirkemusikk bør synliggjøres i et eget punkt.

En rekke høringsinstanser nevner rekruttering (pkt 5.9.) som et viktig satsningsområde. Nord-Hålogaland bispedømmeråd / biskop mener rekrutteringskapitlet har et for isolert fokus på Indre Finnmark, mens Kautokeino menighetsråd mener at forslagene i rekrutteringskapitlet er generelle, og ikke retter seg spesielt mot rekrutteringsutfordringen i Indre Finnmark. Høringsutkastet svarer på utfordringen fra KM 7/06 som ba om at det ble sett særskilt på rekrutteringssituasjonen i Indre Finnmark prosti. Det presiseres imidlertid at situasjonen som beskrives her har relevans for store

deler av samisk kirkeliv. Derfor går ikke planforslaget inn på tiltak rettet særskilt mot Indre Finnmark, men mer generelle tiltak relevante for samisk kirkeliv som helhet. Det anbefales ikke større endringer i teksten, men vurderes om merknadene kan imøtekommes med mindre endringer i nytt bearbeidet planforslag.

I særdeleshet Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN) og Sámi allaskuvla / Samisk høgskole gir tydelig tilslutning til foreslåtte tiltak i kompetansebyggingskapittelet (5.10.). Presteforeningen og Kateketforeningen ser også utfordringen og signaliserer at kurset "Tro og livstolkning i Sápmi" er et kurs det er aktuelt å knytte sin videreutdanning til. MFO peker på at dersom økt satsning på samisk kirkemusikk skal bli en realitet, må rekrutteringsutfordringene også på dette feltet tas på alvor. De peker på behov for kurs/emnekreter innenfor samisk kirkemusikk som en del av en kirkemusikalsk utdanning. Det legges ikke opp til større endringer i bearbeidet planforslag.

Verdien i samisk kirkelig samarbeid over landegrensene (pkt 5.11.) trekkes frem av flere høringsinstanser i det sørsamiske og lulesamiske området. Betydningen i dette punktet understrekes også i høringssvaret fra Samiska rådet i Svenska kyrkan (parallellorganet til Samisk kirkeråd). Árran – lulesamisk senter påpeker at samarbeid over landegrensen også har verdi som språktiltak. Mellomkirkelig råd (MKR) understreker også viktigheten av dette arbeidet, og påpeker at dette også handler om økumenisk samarbeid i en samisk kontekst. MKR sier at de ønsker å bidra gjennom direkte engasjement til at SKKB (Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen) videreføres.

MKR sier på generelt grunnlag at forslaget (forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv*) er økumenisk betydningsfullt siden arbeidet med urfolksspørsmål inngår. MKR gir tydelig støtte til føringene i høringsutkastet under pkt 5.12. urfolksarbeid. Kirkens nødhjelp (KN) gjør også dette, og kommer med merknader med hensyn til å styrke planen på flere enkeltpunkter. Dette søkes innarbeidet i nytt bearbeidet forslag til strategiplan.

Stat-kirkereformen pkt 5.13. er ikke kommentert i høringssvarene.

Den luthersk-læstadianske menighet har kritiske merknader med en viss relevans for pkt 5.14 Samisk kirke-demokrati (demokratireformen). I et fyldig vedlegg er det tydelig at konfliktstoff knyttet til manglende lokal frihet på liturgifeltet (bruk av gammel liturgi), danner klangbunn for kommentarene. Den luthersk-læstadianske menighet mener at planutkastet holder på gammel maktstruktur og ikke reflekterer hvorvidt strukturen er funksjonell eller ikke. Det hevdes av høringsutkastet ikke tar utgangspunkt i behov hos utøvere/brukere, og påpekes at det heller ikke foreslås noe enhetlig demokratisk samisk organ. Maktstrukturen må utformes i hht. inkluderingsprinsippet, som gir rom for likeverdig deltakelse.

PF noterer seg at det er knyttet forventninger til arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene om å ha en økt bevissthet om å bidra for å ivareta samisk kompetansebehov i sine virksomheter (pkt 5.15.). PF signaliserer i denne sammenheng ønske om nært samarbeid ifm. etter- og videreutdanning av prester.

Kommentarer til kap 6. Handlingsplan

Som nevnt ovenfor påpeker enkelte høringsinstanser behovet for en mer realistisk handlingsplan. Dette er også tydelig påpekt av Samisk kirkeråd og Kirkerådet. Samtidig peker en rekke høringsinstanser på behovet for at Kirkemøtet prioriterer samisk kirkeliv med ressurser og økonomi.

Føringene ovenfor søker å ivareta begge perspektiver. Handlingsplanen i nytt forslag til strategiplan forutsetter opprettet 7 nye stillinger tilsvarende 5 ½ årsverk. Stillingene er kostnadsberegnet til kr 800.000,- pr årsverk inkludert driftsmidler – totalt 4.4 millioner – og forutsettes finansiert av FAD over statsbudsjettet.

Sørsamisk trosopplæringsmedarbeiderstilling, som har fått støtte av flere instanser, er allerede opprettet i rammen av trosopplæringsreformen, og forutsettes videreført.

Med unntak av Samisk ungdomsteam, som erstattes av samiske ungdomssamlinger, videreføres tiltakene i høringsutkastets handlingsplan (kapittel 6) også i bearbeidet planforslag. En del av tiltakene som er ført opp under prosjekt forutsettes realisert på driftsbudsjett. Videre vil ikke prosjekter kostnadsberegnes i handlingsplanen, men det forutsettes at det etter at handlingsplanen er vedtatt lages prosjektplan der prosjektorganisering, prosjektbudsjett og -finansiering framgår. Forslag til handlingsplan legges fram til behandling på neste rådsmøte sammen med et bearbeidet Forslag til Samisk strategiplan hvor det er tatt hensyn til høringssvarene.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Utfyllende kommentarer til ”økonomiske/administrative konsekvenser” vil foreligge til neste møte, da bearbeidet forslag til *Strategiplan for samisk kirkeliv* legges fram til behandling. I denne omgang vises det kun til kommentarene til pkt. 6 ovenfor.